

DET KONGELIGE
ARBEIDSDEPARTEMENT

Prop. 118 L

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i bidragsinnkrevingsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007)

*Tilråding fra Arbeidsdepartementet av 30. april 2010,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Det vil i løpet av vårsesjonen 2010 bli lagt fram en proposisjon der regjeringen ber om Stortingets samtykke til ratifikasjon av Haag-konvensjonen av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie. I den nevnte proposisjonen gjøres det rede for det nærmere innholdet av konvensjonen. I proposisjonen her tas opp forslag til lovendringer som er nødvendige eller ønskelige ved en tilslutning til Haag-konvensjonen av 2007.

Norge har allerede ratifisert de tidligere internasjonale konvensjoner på området, Haag-konvensjon 15. april 1958 om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser om underholdsbidrag til barn og Haag-konvensjon 2. oktober 1973 om anerkjennelse og fullbyrdelse om underholdsbidrag. Den nye konvensjonen legger først og fremst større vekt på å legge til rette for administrativt samarbeid om fastsettelse og innkreving av underholdsbidrag på tvers av landegrensene enn de tidligere konvensjonene. Bakgrunnen er et ønske om å unngå problemet med «sovende» medlemsstater, som har sluttet seg til en eller flere av de tidligere konvensjonene uten å foreta de nødvendige skritt for å oppfylle pliktene etter konvensjonene.

Etter den nye konvensjonen skal medlemsstatene ha en operativ sentralmyndighet som skal motta og sende søknader og bistå søkeren i prosessen fram mot innkreving av bidraget. Videre åpner 2007-konvensjonen, i motsetning til konvensjonene av 1958 og 1973, for behandling av søknader om fastsettelse av bidrag fra andre land. Konvensjonen innebærer blant annet en forpliktelse til å bistå andre medlemsstater med opplysninger om partenes navn og adresse og deres økonomiske forhold, selv om det foreløpig ikke foreligger et krav om innkreving av bidrag. Slike opplysninger vil lette og forenkle fastsettingen av bidrag i den anmodende staten. De aktuelle opplysningene er underlagt taushetsplikt i henhold til arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7, og i punkt 3 i proposisjonen her foreslås det endringer i bidragsinnkrevingsloven § 2 og en ny § 83 a i barneloven for å legge til rette for å oppfylle opplysningsplikten til andre lands sentralmyndigheter etter konvensjonen.

En nyvinning i 2007-konvensjonen er at private bidragsavtaler på visse vilkår kan anerkjennes og tvangsinnkreves på tvers av landegrensene. Etter de tidligere Haag-konvensjonene av 1958 og 1973 er det kun administrative avgjørelser, dommer eller rettsforlik som er tvangskraftige ved oversendelse til utlandet. Anerkjennelse og tvangsinnkreving av

avtaler om underholdsbidrag inngått mellom foreldrene er imidlertid fullt ut akseptert innenfor de nordiske land.

I Norge er det et uttalt mål at bidragsordningen skal bidra til at foreldre i størst mulig grad avtaler og formidler bidrag privat seg i mellom uten innblanding fra offentlige myndigheter. Norsk rett har imidlertid ingen ordning for offentlig godkjenning eller registrering av privat inngåtte avtaler, hvilket etter konvensjonen er en forutsetning for at en avtale skal kunne sendes til utlandet for innkreving på linje med en dom eller administrativ avgjørelse. I punkt 4 foreslås det derfor endringer i bidragsinnkrevingsloven § 2 og en ny § 83 b i barneloven slik at det legges til rette for at norske avtaler skal kunne sendes for innfordring etter den nye konvensjonen. Etter forslaget skal avtaler som begjæres innkrevd på grunnlag av konvensjonen forelegges Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral med henblikk på formell godkjenning og attestasjon av at avtalen er tvangskraftig i Norge.

2 Høring

Med henblikk på et bedre beslutningsgrunnlag i forhold til ratifikasjonsspørsmålet og spørsmålet om eventuelle reservasjoner eller erklæringer i henhold til konvensjonen, ble Haag-konvensjonen av 2007 sendt på alminnelig høring 27. januar 2009 med frist 27. april 2009. Høringsinstansene ble spesielt bedt om å kommentere de valg som må treffes i forbindelse med norsk ratifikasjon, inkludert forslag til aktuelle tilpasninger i norsk rett.

Høringsnotatet ble sendt til følgende instanser:

Barne- og likestillingsdepartementet
Finansdepartementet
Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Utenriksdepartementet
Statsministerens kontor
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Nav Drift og utvikling
Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral
Nav Utland
Datatilsynet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Barneombudet
Barne-, ungdoms og familiedirektoratet
Den norske advokatforening
Den norske dommerforening
Kommunenes Sentralforbund

Næringslivets Hovedorganisasjon
Landsorganisasjonen i Norge

Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Næringslivets Hovedorganisasjon og Landsorganisasjonen i Norge har ikke kommentarer til spørsmålene som tas opp i høringsnotatet.

Barne- og likestillingsdepartementet avga ingen merknader i den offentlige høringsrunden, men har som ansvarlig fagdepartement for flere av de underliggende spørsmålene i konvensjonen deltatt både i forbindelse med forhandlingene og i utarbeidelsen av høringsnotatet.

Fem av høringsinstansene har hatt merknader: *Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utenriksdepartementet, Datatilsynet og Barneombudet. Arbeids- og velferdsdirektoratet, NAV Drift og utvikling, Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral og NAV Utland* har avgitt en samordnet høringsuttalelse, i framstillingen referert til som *Arbeids- og velferdsdirektoratet*.

Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utenriksdepartementet og Barneombudet er positive til norsk ratifikasjon. *Datatilsynet* stiller seg nøytralt, men understreker personvernets betydning også i denne sammenhengen. Høringsinstansenes merknader til spørsmålene om informasjonsutveksling og godkjenningsordning for private avtaler blir behandlet under de respektive punktene nedenfor.

3 Utvidet informasjonsflyt mellom sentralmyndigheter

3.1 Innledning

I dagens konvensjonssamarbeid kan medlemsstatene bare utveksle opplysninger i forbindelse med en konkret søknad om innkreving eller fastsettelse av bidrag i et annet land. Dette skaper vansker i tilfeller hvor bidragsmottaker ikke er sikker på hvilket land bidragspliktige er bosatt i og/eller i tilfeller hvor bidrag skal fastsettes i et annet land enn det land der bidragspliktige er bosatt. 2007-konvensjonen har som formål å forenkle denne prosessen, slik at barnets krav på og behov for underhold sikres på en mer effektiv måte.

Etter artikkel 6 i konvensjonen skal sentralmyndighetene bistå andre lands sentralmyndigheter med lokalisering av bidragspliktige og innhenting av inntektsopplysninger mv. i forbindelse med kon-

krete søknader om anerkjennelse/fullbyrding/fastsettelse. Dette tilsvarer dagens rettstilstand etter de tidligere Haag-konvensjonene. I disse sakene vil det også foreligge skriftlig samtykke fra (den potensielle) bidragsmottakeren.

Artikkel 7 utvider sentralmyndighetenes plikt til å gi/framskaffe opplysninger til å gjelde også perioden før en søknad om fastsettelse eller innkreving er mottatt og fører dermed noe nytt inn i samarbeidet mellom landene. Formålet kan være å gi grunnlag for bidragsfastsettelse i den anmodende staten eller bringe på det rene om det er grunn til å sende en søknad om innkreving av en avgjørelse.

Informasjonsutvekslingen mellom medlemsstatene reiser spørsmål i forhold til personopplysningsloven §§ 29 og 30 om overføring av personopplysninger til utlandet, barneloven § 10 andre ledd om innhenting av opplysninger for å kunne fastsette underholdsbidrag, som ikke omfatter utenlandssaker, og i forhold til den strenge taushetsplikten i arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7 ved utlevering av opplysninger.

Informasjonsutveksling bør gis en rettslig forankring på alle stadier i en bidragssak og for alle typer søknader som er tilgjengelig etter konvensjonen:

- innhenting av opplysninger i fasen før det foreligger en konkret sak om fastsettelse
- besvarelse av rene forespørsler om opplysninger
- innhenting av opplysninger som ikke allerede finnes hos Arbeids- og velferdsetaten
- oversendelse av saker for innkreving eller bidragsfastsettelse

For ordens skyld presiseres at opplysninger det vil være aktuelt å framskaffe eller innhente i denne sammenhengen, utelukkende vil dreie seg om de private partenes navn og adresse og deres inntekt og formue.

3.2 Høringen

I høringsnotatet forutsatte departementet at det gis regler i tilknytning til gjennomføringen av konvensjonen som gjør det klart at de aktuelle opplysningene kan gis – eller innhentes for å gis – av Arbeids- og velferdsetaten til tilsvarende myndigheter i andre land uten hinder av taushetsplikt. Som nevnt dreier det seg om økonomiske opplysninger og om de private partenes identitet og adresse. Det ble foreslått at de aktuelle reglene tas inn i bidragsinnkrevingsloven § 2 og i tillegg barneloven § 10 andre ledd, jf. at en stor del av henvendelsene vil ta

sikte på å skaffe grunnlag for bidragsfastsettelse i utlandet.

De nye lovbestemmelsene ble forutsatt også å få virkning for avtaler og konvensjoner som Norge alt har inngått/sluttet seg til og som har bestemmelser som forutsetter administrativt samarbeid. Dette vil vesentlig ha betydning for innkrevingsavtalen med USA av 2002.

Ved høringen var det bare *Arbeids- og velferdsdirektoratet* og *Datatilsynet* som hadde kommentarer til de aktuelle spørsmålene

Arbeids- og velferdsdirektoratet er meget positiv til at den nye konvensjonen åpner for muligheten til å utveksle opplysninger om partene i en bidragssak, da dette vil gi et bedre grunnlag for å treffe bidragsavgjørelser. Henvendelser fra utenlandske sentralmyndigheter om opplysninger før en formell begjæring om fastsettelse og/eller innkreving er fremsatt, blir per i dag avvist.

Datatilsynet mener at konvensjonen ikke ivaretar personvernet tilfredsstillende og at spørsmål knyttet til personvernet ikke er tilstrekkelig behandlet av departementet. Det vises til personopplysningsloven § 29 om at personopplysninger i utgangspunktet bare kan overføres til stater som sikrer forsvarlig behandling av opplysningene, dvs. stater som har gjennomført EU-direktivet 95/46 EF om personvern.

Det vises videre til at overføringer av personopplysninger til utlandet kan skje i andre tilfelle dersom ett av vilkårene i personopplysningsloven § 30 første ledd bokstavene a-h er oppfylt. Dette gjelder blant annet dersom den registrerte har samtykket i overføringen eller det foreligger plikt til å overføre opplysningene etter folkerettslig avtale eller som følge av medlemskap i internasjonal organisasjon. Videre kan *Datatilsynet* tillate overføring også i andre tilfelle dersom den behandlingsansvarlige gir tilstrekkelige garantier for vern av den registrertes rettigheter.

Datatilsynet stiller seg likevel nøytralt til om Haag-konvensjonen av 2007 bør ratifiseres av Norge.

3.3 Departementets vurdering

Barnets rettskrav på underhold fra begge foreldre står sentralt i Haag-konvensjonen av 2007. Konvensjonen legger vekt på å fjerne hindringer for at dette rettskravet anerkjennes i praksis når barnet og den bidragspliktige er bosatt i forskjellige stater. Informasjonsutveksling mellom sentralmyndighetene er en vesentlig og nødvendig del for å oppnå dette.

Oversendelse av en avgjørelse for innkreving i

et annet land vil måtte innebære at det andre landet gjøres kjent med de private partenes identitet, slektskapet og hvilket bidrag som bidragspliktige forutsettes å betale. Det vil også framgå hvilke opplysninger som er lagt til grunn når det gjelder partenes økonomi (for så vidt dette har betydning for det fastsatte bidraget). Uten disse opplysningene vil det andre landet ikke kunne foreta seg noe med saken. Ved oversendelsen av en sak for innkreving til fordel for en bidragsmottaker i Norge, vil en vesentlig del av personvern hensynet i realiteten være ivarettatt gjennom at saken bare vil kunne sendes med bidragsmottakers skriftlige samtykke/godkjenning. Bidragspliktige vil imidlertid kunne tenkes å ha interesse av å påberope seg personvern hensyn for å unngå å betale bidrag til sitt barn.

Etter Arbeidsdepartementets vurdering er det både i partenes og samfunnets interesse at bidrags sakene blir avgjort på en riktig måte og at barnet ikke blir rettløst på grunn av at skyldner bor i et annet land. Det vesentlige i denne sammenhengen er å sikre betryggende prosesser når disse spørsmålene skal avgjøres. Departementet mener derfor, i likhet med Arbeids- og velferdsdirektoratet, at Haag-konvensjonen av 2007 representerer et framsteg i denne sammenhengen, blant annet nettopp på grunn av reglene om informasjonsflyt og de krav som konvensjonen stiller til saksbehandlingen i de tilsluttede landene.

Departementet oppfatter Datatilsynet slik at personopplysningslovens regler om utlevering av opplysninger til utlandet ikke er til hinder for at Norge oppfyller plikten etter konvensjonen til å gi og eventuelt framskaffe opplysninger om partenes bosted og økonomiske forhold. Personopplysningsloven § 29 oppstiller et strengt utgangspunkt, ved at opplysninger bare kan gis til land som har gjennomført EU-direktivet om personvern eller tilsvarende. I lovens § 30 første ledd bokstavene a til h gis imidlertid adgang til utlevering av opplysninger til utlandet i en rekke andre tilfelle, hvorav flere av unntakene må få anvendelse her. Blant annet tillates overføring av opplysninger når dette følger av en folkerettslig avtale og når det er nødvendig for å gjøre et rettskrav gjeldende.

Datatilsynet ser for øvrig ut til å anta at framsendelse av saker etter konvensjonen regelmessig vil innebære overføring av sensitive personopplysninger. Ut fra definisjonen av dette begrepet i personopplysningsloven § 2 nr. 8 er det vanskelig å se at dette kan være riktig, idet bidragsavgjørelser normalt ikke skal inneholde, eller bygge på, forhold som nevnt i bestemmelsen. Verken selve det faktum at det består et slektskapsforhold mellom navngitte personer, hvilken inntekt/formue de har

eller hvor de bor, omfattes av definisjonen. I den forbindelse gjøres det for ordens skyld oppmerksom på at bestemmelsene i Haag-konvensjonen av 2007 om informasjonsflyt ikke omfatter bistand i forbindelse med fastsettelse av farskap.

Selv om en ordinær bidragssak ikke vil innebære overføring av sensitive opplysninger, dreier det seg likevel om personopplysninger som det er viktig at brukerne kan ha tillit til ikke blir spredt til uvedkommende og ikke brukes til andre formål enn de som de er avgitt for. Datatilsynet framhever som et positivt trekk ved den nye konvensjonen at den slår fast dette viktige prinsippet, jf. artikkel 38, som for øvrig også er innarbeidet i de blanketter mv. som er forutsatt anvendt i kommunikasjonen mellom landene. Blant annet er det lagt vekt på å sikre beskyttelse for personer som er gitt skjult identitet pga. trusler om vold fra den ene partens side, jf. artikkel 40 nr. 1 og 2.

Det bør i denne sammenhengen også nevnes at Haag-konvensjonen av 2007 i relasjon til overføring av opplysninger ikke innebærer utvidelser i forhold til de tidligere Haag-konvensjonene når det gjelder typen opplysninger som overføres. Det nye er utelukkende at klart ikke-sensitive opplysninger som bosted og inntekt skal kunne kreves også uten at det foreligger en formell søknad om innkreving eller fastsettelse av bidrag i et annet land, eksempelvis i forbindelse med bidragsfastsettelse i staten som ber om opplysninger.

På grunn av den strenge taushetsplikten i arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7 vil det kunne oppstå uklarheter og usikkerhet ved anvendelsen av konvensjonen, og da særlig de nye bestemmelsene om utlevering av informasjon til bruk for eksempel ved bidragsfastsettelse i andre land. Blant annet vil det kunne være uklart i hvilken utstrekning opplysninger vil kunne innhentes med sikte på videresending til utenlandske myndigheter.

Departementet foreslår på denne bakgrunn, i samråd med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og i tråd med forslagene i høringsnotatet om ratifikasjon av Haag-konvensjonen, at det tilføyes et nytt fjerde ledd i bidragsinnkreivingsloven og en ny § 83 a i barneloven om utlevering av opplysninger til andre land når dette følger av en internasjonal konvensjon eller avtale. Opplysningene, som ifølge lovforslaget begrenses til opplysninger om de private partenes navn og adresse og økonomiske forhold, skal etter forslaget også kunne *innhentes* med sikte på slik utlevering etter reglene om innhenting av opplysninger i respektive bidragsinnkreivingsloven kapittel 3 og barnelova § 10 andre ledd.

Det vises til lovforslaget.

4 Bidragsavtaler som grunnlag for innkreving

4.1 Gjeldende rett

Etter 2007-konvensjonen utvides tvangskraftige grunnlag til også å omfatte private avtaler om underholdsbidrag, som dermed vil kunne sendes andre land for innkreving. Slik innkreving er med noen begrensninger mulig etter lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barneloven) § 78 tredje ledd, og mellom de nordiske land på grunnlag av konvensjonen av 23. mars 1962 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om innføring av underholdsbidrag. I internasjonal sammenheng for øvrig er innkreving på grunnlag av private avtaler nytt.

Ifølge konvensjonen artikkel 3 bokstav e er en avtale en skriftlig avtale om betaling av underholdsbidrag som enten

- formelt er blitt nedtegnet eller registrert som et autentisk instrument av en kompetent myndighet, eller
- hvis ekthet er blitt bekreftet av, eller er inngått med, registrert hos eller anmeldt ved, en kompetent myndighet

og dessuten kan revurderes eller endres av en kompetent myndighet.

Med andre ord må en innfordringsbar avtale i konvensjonens forstand ha vært gjennom en eller annen form for registrering eller godkjenning hos det offentlige.

Etter norsk rett er en privat avtale tvangsgrunnlag ved innkreving hos Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral uten spesiell godkjenning eller registrering (eventuelt kunne selve det faktum at en avtale tas under innfordring betraktes som godkjenning/registrering). Det er imidlertid usikkert om dette vil være tilstrekkelig i forhold til kravene i Haag-konvensjonen av 2007.

4.2 Høringen

I høringsnotatet ble det reist spørsmål om tilpasninger i norsk rett for å legge til rette for at norske avtaler sendes til andre land for innfordring i medhold av konvensjonen. Det ble antatt at en formell godkjenningsordning i tilknytning til oversendelser under konvensjonen ville kunne løse problemet.

Det ble videre pekt på at ved innfordring i utlandet vil norske bidragsavtaler kunne bli møtt med at avtaler ikke er tvangskraftige i Norge på generell basis, men bare ved innfordring hos Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral etter reglene i

bidragsinnkrevingsloven, jf. barneloven § 78 tredje ledd. Konvensjonens krav om tvangskraft er imidlertid ikke spesifisert på en slik måte at den avgrensede tvangskraften etter barneloven § 78 tredje ledd faller utenfor. Det vil under enhver omstendighet ikke være problematisk for norske myndigheter å attestere at avtalen kan innkreves i Norge, ettersom dette faktisk er mulig. Det gjelder heller ikke noen begrensninger mht. hvilke tvangsmidler som kan anvendes. Det ble derfor ikke ansett nødvendig med eventuelle endringer av den nevnte bestemmelsen i barneloven.

Barneombudet uttaler følgende om dette:

«Barneombudet ser det som meget positivt at avtaler kan anerkjennes og tvangsinnkreves på tvers av landegrensene. Det er et mål for Barneombudet at det er lavest mulig konfliktnivå mellom foreldrene etter samlivsbrudd, og i mange tilfeller klarer partene å bli enige om bidrag gjennom avtaler. Det vil styrke avtalenes verdi at de eventuelt kan tvangsinnkreves på tvers av landegrensene. Nødvendige lovendringer bør gjennomføres for å få dette til.»

Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at det faktisk at det i dag ikke finnes et system for godkjenning av avtalene i praksis ikke vil være et reelt problem. Direktoratet mener at spørsmålet om offentlig innkreving etter private avtaler i regelen bare oppstår når en slik avtale ikke lenger fungerer, og at det da også vil bli søkt om offentlig fastsettelse av bidraget.

4.3 Departementets vurdering

Departementet deler *Barneombudets* oppfatning om at det er viktig å fremme partenes selvbestemmelsesrett på dette området. Samarbeid mellom foreldrene er det beste for barna og det er fordelaktig at partene i størst mulig grad selv avtaler bidragets størrelse, ettersom det er de som vet best hva som er nødvendig for å opprettholde en god og rimelig levestandard for barnet i dets individuelle situasjon. En styrking av bidragsavtalenes stilling i internasjonal innkreving vil kunne bidra til at flere foreldre vil velge å avtale bidragets størrelse seg i mellom etter et samlivsbrudd.

Selv om det skulle være slik *Arbeids- og velferdsdirektoratet* antar, at bidragsmottakere i regelen søker både offentlig fastsettelse av bidraget og offentlig innkreving når det oppstår problemer, vil en styrking av avtalenes stilling likevel være på sin plass for de tilfelle der det faktisk søkes offentlig innkreving av en avtale, nasjonalt eller internasjonalt. Departementet mener derfor at det bør legges til rette for offentlig innkreving av private bidrag-

savtaler også over landegrensene gjennom å etablere en ordning for formell godkjenning av avtaler i forbindelse med oversendelse til utenlandske myndigheter.

Det antas i den forbindelse at det verken vil være nødvendig eller hensiktsmessig å etablere en generell godkjenningsordning for avtaler. Så lenge partene ordner betaling mv. seg i mellom, har det offentlige ingen oppfordring til å gripe inn. Dersom etaten mottar krav om innfordring av en avtale, vil det imidlertid nødvendigvis skje en form for kontroll med avtalen før innkreving iverksettes.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det tas inn i bidragsinnkrevingsloven § 2 nytt femte ledd og barneloven ny § 83 b at en avtale som ønskes sendt til utlandet for innkreving må forelegges Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral. Dersom innkrevingssentralen kommer til at avtalen fyller vilkårene for innkreving nasjonalt, utstedes en formell attest om at avtalen er godkjent og er tvangskraftig i Norge. Endringene foreslått her og i punkt 3 innebærer at bidragsinnkrevingsloven nåværende § 2 fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

Det vises til lovforslaget.

5 Ikraftttredelse

Departementet foreslår at endringene i bidragsinnkrevingsloven og barneloven trer i kraft straks. Bestemmelsene om en godkjenningsordning for avtaler vil i praksis bare få betydning fra det tidspunkt Haag-konvensjonen av 2007 er ratifisert og har trådt i kraft for Norge og minst ett annet land. Det samme gjelder for så vidt også de foreslåtte bestemmelsene om innhenting og utlevering av opplysninger i henhold til internasjonale konvensjoner og avtaler, likevel slik at disse endringene umiddelbart vil få betydning for praksis etter innkrevingsavtalen med USA.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvensene av en norsk tilslutning til Haag-konvensjonen av 2007 vil de nærmeste årene være beskjedne. Det vil ventelig ta noen år før et større antall stater slutter seg til konvensjonen. Ventelig vil det i første omgang dreie seg om de samme stater som Norge har et fungerende samarbeid med i dag. Forskjellen blir bare at man får en mer regulert og effektiv prosess enn på grunnlag av de tidligere konvensjone-

ne. Ettersom spørsmålet om godkjenning av en privat avtale forutsettes tatt opp når det er aktuelt å oversende saken til utlandet, vil ordningen totalt sett kunne gi administrative innsparinger, idet man kan unngå den offentlige fastsettelsen av bidrag som er nødvendig i dag. Det vil i noen grad kunne oppstå merarbeid knyttet til innhenting og utlevering av opplysninger til andre land, men eventuelle merutgifter dekkes innenfor Arbeids- og velferdsetatens gjeldende budsjettamme. Samlet sett legges det derfor til grunn at lovforslagene ikke vil føre til økonomiske og administrative konsekvenser av betydning.

7 Merknader til de enkelte paragrafene

Til endringene i bidragsinnkrevingsloven § 2

Det foreslås tilføyd et *nytt fjerde ledd*, som omhandler innhenting og utlevering av opplysninger til andre land i medhold av internasjonale konvensjoner og avtaler for å legge til rette for at utenlandske sentralmyndigheter skal kunne fastsette bidrag i en sak. Opplysningene er begrenset til opplysninger om de private partenes navn og adresse og økonomiske forhold. Bestemmelsen representerer et unntak fra den strenge taushetsplikten i arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7, som omfatter tilnærmet enhver opplysning, uansett art. Det vises til punkt 3.

I *nytt femte ledd* foreslås tatt inn bestemmelser om en godkjenningsordning for private avtaler med sikte på at avtalen skal fylle kravene i Haag-konvensjonen av 2007 for innkreving etter konvensjonen. Avtaler skal forelegges Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral, som, dersom vilkårene for det er til stede, skal attestere at avtalen er godkjent og er tvangskraftig i Norge. Det vises til punkt 4.

Nåværende fjerde ledd blir *nytt sjette ledd*.

Til barneloven § 83 a

Det foreslås at loven tilføyes en ny paragraf som omhandler innhenting og utlevering av opplysninger til andre land i medhold av internasjonale konvensjoner og avtaler for å legge til rette for at utenlandske sentralmyndigheter skal kunne fastsette underholdsbidrag til barn.

Opplysningene er begrenset til opplysninger om de private partenes navn og adresse og økonomiske forhold og kan dreie seg om innhenting av opplysninger i fasen før det foreligger en konkret sak om fastsettelse, besvarelse av rene forespørsler

om opplysninger og innhenting av opplysninger som ikke allerede finnes hos Arbeids- og velferdsetaten. Bestemmelsen utvider hjemmelen i barneloven § 10 andre ledd om rett til å innhente opplysninger i norske saker til også å gjelde utenlandssaker. Bestemmelsen representerer et unntak fra den strenge taushetsplikten i arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7, som omfatter tilnærmet enhver opplysning, uansett art. Det vises til punkt 3.

Arbeidsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i bidragsinnkrevingsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007).

Til barneloven § 83 b

Det vises til merknadene til nytt femte ledd i bidragsinnkrevingsloven § 2.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i bidragsinnkrevingsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i bidragsinnkreivingsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007)

I

I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreivng av underholdsbidrag mv. gjøres følgende endringer:

§ 2 nye fjerde og femte ledd skal lyde:

I den utstrekning avtaler som nevnt i første og andre ledd har regler om utveksling av informasjon mellom medlemslandene, kan andre medlemsland gis opplysninger om identitet, adresse eller inntekts- og formuesforhold for partene i en bidragssak uten hinder av taushetsplikt, eventuelt etter at opplysningene er innhentet etter kapittel 3 i loven her eller barnelova § 10 andre ledd.

Når en part begjærer innkreivng av en privat bidragsavtale, jf. barnelova § 70 første ledd, i medhold av en avtale som nevnt i første og andre ledd, skal den private avtalen sendes Arbeids- og velferdsetatens innkreivngssentral for godkjenning. Sentralen skal kontrollere at vilkårene for innkreivng av avtalen etter norske regler er oppfylt. Om vilkårene er oppfylt, skal sentralen godkjenne avtalen og gi skriftlig erklæring om at avtalen er godkjent og tvangskraftig i Norge.

Nåværende § 2 fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

II

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre gjøres følgende endringer:

Ny § 83 a skal lyde:

§ 83 a Henting og utlevering av opplysningar etter avtale med framand stat

Når avtaler med framand stat med heimel i § 85 andre stykket i lova her eller i bidragsinnkreivingsloven § 2 har reglar om utveksling av informasjon, kan Arbeids- og velferdsetaten utan hinder av tieplikt gi andre medlemsland opplysningar om identitet, adresse eller inntekts- og formuestilhøve for partane i ei bidragssak, eventuelt etter at opplysningane er henta etter § 10 andre stykket i lova her eller etter bidragsinnkreivingsloven kapittel 3.

Ny § 83 b skal lyde:

§ 83 b Godkjenning av private avtaler for innkreivng i utlandet

Når ein part med heimel i ei avtale med framand stat ber om innkreivng av ei avtale om tilskot etter § 70 første stykket, skal avtala sendast Arbeids- og velferdsetatens innkreivngssentral for godkjenning. Sentralen skal kontrollere at vilkåra for innkreivng av avtala etter norske reglar er oppfylte. Om vilkåra er oppfylte, skal sentralen godkjenne avtala og gi skriftleg fråsegn om at avtala er godkjent og tvangskraftig i Noreg.

III

Loven her trer i kraft straks.